BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Finalizarea Uniunii Economice și Monetare

Raportul celor 5 președinți

14 septembrie 2015

Introducere

- **Pe 22 iunie 2015, cei 5 președinți au lansat planurile de consolidare a UEM → o foaie de parcurs pentru finalizarea UEM**
- **Documentul are la bază:**
  - Raportul celor 4 președinți - "Către o veritabilă UEM"/2012
  - "Proiect pentru o UEM profundă și veritabilă"/CE 2012
  - Nota analitică „Pregătirea pentru următoarele etape ale guvernanței economice îmbunătățite în Zona Euro"/2015
- **Măsurile vizează exclusiv zona euro**
- **Consiliul European din iunie 2015 a luat act de raport**
- **Consiliul a început discuțiile pe marginea documentului în diversele sale formațiuni**

Consolidarea UEM

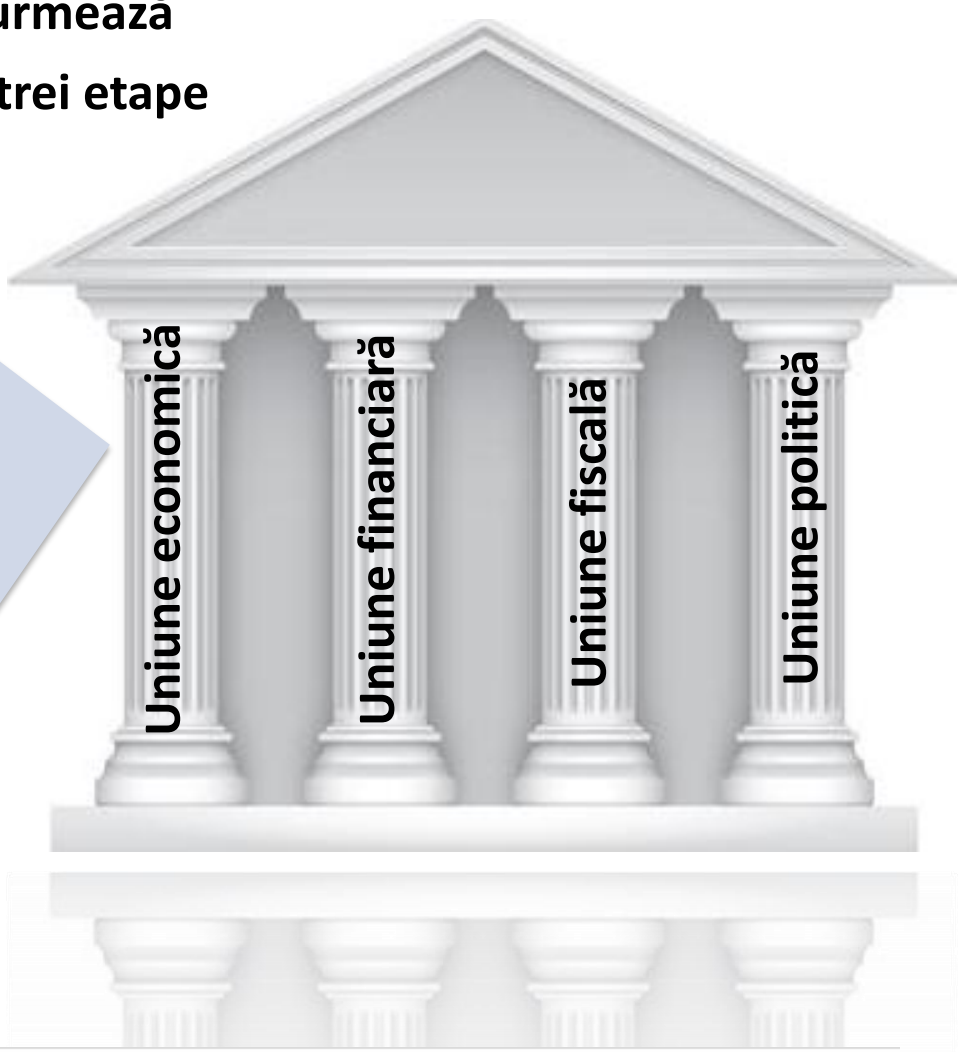
- **raportul conține măsuri concrete ce urmează să fie puse în aplicare pe parcursul a trei etape distincte**

Etapa 1:
2015 –2017
aprofundarea prin practică

Etapa 2:
finalizarea UEM

Etapa finală:
cel târziu în 2025

Arhitectura UEM (I)

Uniunea economică

Scop - să garanteze că fiecare economie are caracteristicile structurale necesare pentru a prospera în cadrul UEM

Ideea centrală - conceptul de convergență

4 obiective pe termen scurt pentru o uniune economică a convergenței, a creșterii economice și a ocupării forței de muncă

- sistem de autorități în materie de competitivitate
- consolidarea punerii în aplicare a PDM
- accent pe ocupare și performanțe sociale
- o mai bună coordonare a politicilor economice

Arhitectura UEM (II)

Uniunea economică

Uniunea financiară

Scop - să garanteze integritatea monedei euro și să sporească gradul de partajare a riscurilor cu sectorul privat

obiective majore

- finalizarea Uniunii Bancare
- lansarea Uniunii Piețelor de Capital
- consolidarea CERS

Arhitectura UEM (III)

Scop - să ofere atât sustenabilitate, cât și stabilizare fiscală

propuneri

crearea unui Consiliu Fiscal European (cu rol consultativ)

instituirea unei funcții comune de stabilizare macroeconomică

Arhitectura UEM (IV)

Scop - să susțină celelalte componente, prin intermediul unei răspunderi democratice veritabile, al legitimității și al consolidării instituționale

propuneri

- consolidarea controlului parlamentar
- reprezentarea externă unificată
- consolidarea rolului Eurogrupului
- instituirea unei trezorerii a Zonei Euro

Uniunea economică – etapa 1

a) Crearea unui sistem de autorități în materie de competitivitate

- Actori implicați:
  - organisme naționale independente și cu legitimitate democratică
  - Comisia Europeană în calitate de coordonator al acestor autorități
- Responsabilități:
  - monitorizarea performanței și politicilor din domeniul competitivității
  - evaluarea progreselor în materie de reforme economice orientate spre stimularea competitivității

b) Consolidarea punerii în aplicare a procedurii privind dezechilibrele macroeconomice (PDM)

- Sunt necesare măsuri pe două fronturi:
  - utilizarea cu fermitate a componentei corective
  - corectarea deficitelor externe dăunătoare

Uniunea economică – etapa 1

c) Un accent mai puternic pe ocuparea forței de muncă și performanțe sociale

- Obiectivul → un rating de tip "AAA pe plan social" care presupune:
  - economii competitive și un nivel înalt de coeziune socială
  - piețe ale forței de muncă și sisteme de protecție socială care să funcționeze bine și echitabil în toate statele membre
  - abordarea problemei șomajului, mai ales a celui pe termen lung
  - integrarea aprofundată a piețelor naționale ale muncii

d) O mai bună coordonare a politicilor economice în cadrul Semestrului European revizuit

- emiterea de recomandări clare, axate pe reforme prioritare esențiale
- asumarea responsabilității de către SM pentru angajamentele luate
- o mai bună integrare a Zonei Euro și a dimensiunilor naționale
- o viziune clară pe termen lung

Uniunea economică – etapa 2

e) Oficializarea și accentuarea obligativității procesului de convergență

- Stabilirea unui set de standarde comune concentrate pe:
  - piețele forței de muncă
  - competitivitate
  - mediul de afaceri și administrațiile publice
  - anumite aspecte ale politicii fiscale
- Monitorizarea atingerii standardelor prin intermediul recomandărilor specifice de țară și a PDM
- Convergența – condiție necesară pentru accesul la un mecanism de absorbție a șocurilor ce ar urma să fie instituit pentru Zona Euro

Uniunea financiară – etapa 1

a) Finalizarea Uniunii Bancare

- Transpunerea integrală de către toate statele membre a Directivei BRR
- Instituirea unui mecanism de *bridge financing* pentru FUR
- Instituirea unui mecanism de *backstop* ca sprijin pentru FUR
- Lansarea unui sistem european de garantare a depozitelor
- Îmbunătățirea eficacității instrumentului de recapitalizare directă a băncilor din cadrul MES

b) Consolidarea Comitetului European pentru Risc Sistemic

c) Lansarea Uniunii Piețelor de Capital

- Instituirea unui mecanism european unic de supraveghere a piețelor de capital

Uniunea fiscală – etapa 1

a) Crearea unui Consiliu Fiscal European cu rol consultativ

- Obiectiv – coordonarea consiliilor fiscale naționale și asigurarea unei evaluări publice independente a modului în care bugetele și execuția acestora respectă cadrul de guvernanță fiscală al UE
- Rezultat așteptat → o mai bună respectare a normelor fiscale comune și o coordonare mai strânsă a politicilor fiscale naționale
- Principii directoare:
  - coordonarea rețelei consiliilor fiscale naționale
  - oferirea de consiliere (nu punerea în aplicare a politicilor)
  - formularea unui punct de vedere economic vs. juridic
  - emiterea de avize
  - evaluarea *ex post* a aplicării cadrului de guvernanță

Uniunea fiscală – etapa 2

b) Instituirea unei funcții de stabilizare macroeconomică pentru Zona Euro

- Obiectiv - îmbunătățirea capacității de atenuare a șocurilor macroeconomice de mare anvergură, asigurând o flexibilitate mai mare a UEM
- Principii directoare:
  - să nu genereze transferuri permanente de la o țară la alta sau transferuri într-o singură direcție
  - să nu submineze stimulentele de la nivel național
  - să fie în concordanță cu cadrul fiscal existent al UE și cu procedurile pentru coordonarea politicilor economice
  - să nu fie un instrument de gestionare a crizelor

Uniunea politică – etapa 1

a) **Revizuirea Semestrului European**
   - Structurare în două etape succesive:
     - momentul european (noiembrie – februarie): AAC + rapoarte tematice
     - momentul național (martie – iulie): RST

b) **Consolidarea controlului parlamentar în cadrul Semestrului European**
   - Dezbaterea în plenul Parlamentului European a AAC și a RST
   - Interacțiuni sistematice între comisari și parlamentele naționale
   - Consultarea și implicarea într-un mod sistematic a parlamentelor naționale și a partenerilor sociali

c) **Creșterea nivelului de cooperare între PE și parlamentele naționale**

d) **Consolidarea reprezentării externe a Zonei Euro**

e) **Integrarea soluțiilor interguvernamentale în cadrul juridic al UE**

f) **Consolidarea coordonării Eurogrupului**

Uniunea politică – etapa 2

g) Integrarea MES în tratatele UE

h) Un președinte al Eurogrupului cu normă întreagă și un mandat clar

- Rol – reprezentarea intereselor monedei unice, atât în zona euro, cât și în afara acesteia

i) Instituirea unei trezorerii a Zonei Euro

- Rol – for pentru luarea în comun a anumitor decizii la nivelul Zonei Euro și nu o centralizare a tuturor aspectelor legate de politica în materie de venituri și cheltuieli
- Deciziile legate de impozitare și repartizarea cheltuielilor bugetare rămân la nivelul statelor membre

Reacții la nivel european

ECOFIN (14 iulie), EPSCO Informal (16-17 iulie), CAG Informal (23-24 iulie)

- Este importantă implementarea măsurilor deja agreate înainte de trecerea la adâncirea UEM (BRRD + Compactul fiscal)
- Acordarea unei mai mari vizibilități componentei sociale a UEM
- Moneda euro nu a condus la convergența promisă
- În cadrul ECOFIN au fost identificate 3 subiecte din cuprinsul raportului care au o importanță aparte:
  - FUR – *bridge financing* și mecanismul de *backstop*
  - Schema de garantare a depozitelor
  - Procedura privind dezechilibrele macroeconomice
- Comisia Europeană a accentuat importanța Uniunii Bancare

Reacții la nivel european

EFC (31 august – 1 septembrie):

– Există două "tabere" mari în rândul statelor membre:
  - Cele care doresc delegare de competențe la nivelul UE și mecanisme suplimentare de solidaritate (Italia, Belgia, Franța, Portugalia)
  - Statele din afara zonei euro care susțin purtarea discuțiilor în format UE 28 și sunt sceptice cu privire la măsurile de consolidare unilaterală a Zonei Euro

– România a punctat 3 elemente:
  i. discuțiile să aibă loc la nivel UE 28
  ii. necesitatea unei relații echilibrate SM euro/non-euro
  iii. concentrarea pe implementarea măsurilor deja agreate, respectiv perfecționarea aranjamentelor existente

Reacții la nivel european

EFC (31 august – 1 septembrie)

- Germania a susținut:
  - pe termen scurt → accent pe simplificarea procedurilor existente, riscul este să multiplicam birocrația în UE (autorități de competitivitate, Consiliu Fiscal European)
  - pe termen lung → minister de finanțe pentru Zona Euro, buget pentru Zona Euro
- Marea Britanie va solicita protecție față de consecințele fiscale ale măsurilor de salvare din zona euro și ale unor decizii la care nu participă (Uniunea Bancară)
- Danemarca - Semestrul European nu trebuie reformat pentru a singulariza din nou Zona Euro și a criticat ideea de uniune fiscală așa cum este prezentată în raport

Reacții la nivel european

EFC (31 august – 1 septembrie)

- Comisia Europeană – ideea de minister de finanțe european va fi detaliată; vor fi făcute propuneri concrete pe marginea raportului în luna octombrie 2015
- Președintele EFC: avem destule reguli, nu știm însă cum să facem ca aceste reguli să fie implementate la nivel național → problema UE stă într-un deficit de acțiune

Reacții ale mediului academic

Bruegel – *Euro area governance: an assessment of the "five presidents" report,* Guntram B. Wolff

- ✓ Nu reflectă rolul țărilor din afara Zonei Euro
- ✓ Raportul a ratat oportunitatea de a pune la îndoială sistemul actual de norme fiscale
- ✓ E nevoie de o mai mare claritate în ceea ce privește legitimitatea democratică
- ✓ Nu reușește să accepte în mod deschis și să stimuleze dezbaterea cu privire la necesitatea modificării Tratatului
- ✓ Pune prea puțin accentul pe rezoluția în situații de criză
- ✓ Este nerealist în ceea ce privește orizontul temporal de realizare a Uniunii Piețelor de Capital

Mulțumesc pentru atenție!